

חיה יצונו

יצא לאור
ע"י מכון
נתיבות החסידות'
ספינקא

פנינים יקרים על פרשת השבוע מלוקט
מתוך שיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

גליון 6 / פרשת תולדות

| ג' דברים שעשו רוצה מאתנו |

ויתרוצצו הבנים בקרבה. פירוש רש"י: רבו. תינו דרשוהו לשון ריצה, כשהייתה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר, יעקב רץ ומפרכס לצאת, עוברת על פתחי עבודה זרה, עשו מפרי' כס לצאת. 'במדרש' מצאנו פירוש נוסף: ר' יוחנן וריש לקיש, ר' יוחנן אמר: זה רץ להרוג את זה וזה רץ להרוג את זה. ריש לקיש אמר: זה מתיר צווי של זה וזה מתיר צווי של זה.

ומסביר ה'מתנת כהונה': 'מה שנאסר לישראל מותר לאומות העולם וחוקותיהם שנאסרו להם מותרים לישראל'. ודריש ויתרוצצו נוט' ריקון ויתור ציווי. אבל לכאורה צריכים להבין מה נאסר להם שלנו מותר. עשו מתיר צווי של יעקב, ליעקב נאסר אכילת דבר אחר ועשו מתירו, וכן ליעקב נאסר שבע מצוות בני נח ועשו עובר עליהם, אבל היכן מצאנו מה שנאסר להם ויעקב מתירו. מה כבר נאסר להם שיעקב מתירו?.

ועוד צריכים להבין, 'וידו אוהזת בעקב עשו' מובן שיעקב לא יכול לצאת כי עשו לפניו ומפריע, אבל עשו למה לא יוצא, מי מפריע לו, הלא אין אף אחד לפניו, ולמה לא יוצא?.

אלא נראה לומר, בני ישראל בכל הדורות סבלו מהגויים, ממצרים ועד עצם היום הזה בני ישראל סובלים, בכל דור בצורה אחרת, היו זמנים שגיי' רשו אותנו, היו זמנים של עלילות דם וכדומה. ואז קמו קבוצת אנשים ואמרו: יהודים סובלים על עצם זה שהם יהודים, 'ולכן החליטו להתק' רב לגויים ולהתנהג כמוהם'. וברגע ששינינו את החיצוניות שלהם וכבר לא נראו כיהודים יותר, חשבו שבוזה יפסיקו לרדוף אותנו. נכון שזה עזר לפרק זמן אך בפועל עוד סבלו הכי הרבה. וכי' דוע בשואה שביקשו מהם לשרוף ספר תורה, ואז נדלק הפנימיות שלהם שהם יהודים ולא היו מסוגלים לעשותו, ובוה גילו לכולם שהם יהודים.

כלומר, 'אל תנסה להיות כמוהם, כי הם עוד ירדפו אותך עוד יותר'. 'והיה כאשר תריד ופרי קת עלו מעל צוארך' שאז ח"ו עשו ישלוט בבני ישראל. ובוה אפשר להסביר למה נשאר עשו ולא יצא החוצה, 'כי הוא רצה שהיהודים יהיו כמוהו'. וזה בעצם מראה לנו גודל הנקודה הגי' נוזה בלב כל אחד שמתפריץ החוצה בזמן אמת. שזה בזמן מסירות נפש.

או אפשר לומר, שהיו כל מיני תקופות בכלל ישראל, 'היו תקופות שלא יכלו ללמוד', כי היה אסור ללמוד, וכש"כ שהיה אסור לפתוח תלמוד תורה וללמד ברבים, כל הנושא של לימוד תורה היה בחזקת סכנה. והיו תקופות שהתחילו לה' תפשט ההשכלה בעולם, ומאז יכלו ללמוד ולא היה שום איסור לכך, 'אך לא רצו ללמוד', הם הבינו שאין בזה שום עניין. והיום ב"ה שאין שום איסור ללמוד ורוצים ללמוד ומבינים את הצו' רך של לימוד התורה, 'אבל היום יש יצר הרע שלא צריכים ללמוד'. 'מען דארף נישט לערנען'. כלומר עשו שזה היצר הרע אומר שלא צריכים ללמוד, אך יעקב אומר שצריכים ללמוד.

או אפשר לומר, כידוע בתחילת התגלות דרך הבעש"ט בעולם, היו הרבה התנגדויות מכל מיני רבנים. כלומר, היצר הרע ניסה להפריע לגילוי הבעש"ט בעולם, אך ראה שלא הלך לה' פריע, או אז החליט לנסוע עם החסידים לאד' מורים. שזה עוד דרך של היצר הרע להפריע לנו בעבודת השם. דהיינו, שיש כמה דרכים ליצר הרע לתפוס אותנו: 'או להיות כמוהו'. 'או שלא צריכים ללמוד'. 'או שהוא מצטרף אתנו'.

וזה הכוונה 'שעשו נשאר אתנו ולא יצא החוצה'. וזה ההסבר במדרש הנ"ל, שיש דברים שעשו אוסרו ויעקב מתירו, כלומר, שיש ליצר הרע כמה דרכים ודברים שאומר לנו שאסור לעשות כן, הן בדברים להיות כמוהו, הן בדברים שלא צריכים ללמוד, והן בדברים שמצטרף אתנו, ואת כל זה יעקב מתירו, ואומר לנו שאסור

להיות כמוהם, וצריכים ללמוד, ולהיזהר מהיצר הרע שמצטרף אתנו על כל צעד ושעל.

***

| עדיף ללמוד אצל רבי פחות טוב אבל עם תלמידים טובים |

ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי. מביא רש"י מאמר חז"ל: 'כשהייתה עור' ברת על פתחי תורה של שם ועבר יעקב רץ ומי' פרכס לצאת, עוברת על פתחי עבודה זרה עשו מפרכס לצאת. 'כ"ק הבית ישראל יצ"ל מגור סיפר, אחד בא לרבי שמעון סופר אב"ד קראקא בשאלה, הוא צריך להכניס את בנו ללמוד, עליו להכריע בין שתי אפשרויות. מלמד טוב ומיוחד, אולם לומדים שם תלמידים שאינם הגונים. או מלמד פחות מוצלח, אבל לומדים שם תלמידי' דים טובים, מה יעדיף?.

השיבו: 'שיכניס את בנו ללמוד השני, אף שהוא פחות מהראשון', כיון ששם ישנם תלמידים הגונים. וראה מפרשת תולדות: שאמרו חז"ל: 'שכאשר עברה על פתחי שם ועבר יעקב רץ ומפרכס לצאת עוברת על פתחי ע"ז עשו מפ' רכס לצאת'. מילא עשו שהיה רשע רצה לצאת לבתי ע"ז, אולם יעקב אבינו שלמד שם תורה מפי המלאך, כמ"ש חז"ל: 'בזמן שהתינוק במעי אימו מלאך מלמדו כל התורה', האם בבית המ' דרש ימצא רבי יותר טוב, ומדוע פרכס לצאת? אלא ראייה: 'שעדיף ללמוד אצל רבי פחות טוב, ולא ללמוד עם עשו'.

השפת אמת' שואל: הרי אמרו ב'מדרש' על הפסוק: 'ותלך לדרוש את ד', וכי בתי כנסיות ובתי מדרשות היו באותן הימים, והלא לא הלכה אלא למדרש של שם ועבר, כיצד אמרו שהייתה עוברת על בתי כנסיות ובתי מדרשות?.

אלא, יעקב אבינו הרגיש את הקדושה במקום שעתידי להיות בו ברבות הימים, בית מדרש או

תנהגותו. לפני שנכנס אל הרבי, היה מכין עצמו בהכנה דרבה, הלך לטבול במקוה, החליף בגדיו, חגר עצמו באבנט רחב מידות, סלסל פאותיו וכדומה.

ראה הרה"ק הנ"ל את הילוכו מלא הדביקות ואת ארשת פניו התמימה, שכולה אומרת יראת שמים. אמר לו: על הפסוק: **ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמודות אשר אתה בבית, אמרו ב' מדרש רבה**, אמר רבי שמעון בן גמליאל כל ימי הייתי משמש את אבא ולא שמשתי אותו אחד ממאה שמשו עשו את אביו. אני, בשעה שהייתי משמש את אבא הייתי משמשו בבגדים מלוכלכים, ובשעה שהייתי יוצא לדרך הייתי יוצא בבגדים נקיים. אבל עשו בשעה שהיה משמש את אביו, לא היה משמשו אלא בבגדי מלכות, אמר: אין כבודו של אבא להיות משמשו אלא בבגדי מלכות. **הה"ד אשר אתה בבית**.

צריך להבין אם עשו כיבד כל כך את אביו, היה משמשו ונמצא תמיד בקרבתו, כיצד לא השפיע עליו כלום להיטיב את מעשיו ונשאר רשע?

אלא התירוץ הוא, יעקב הופיע לפני אביו בדימותו האמיתי, על כל מעלותיו וחסרונותיו, לכך יצחק היה יכול להעיר לו על מגרעות שונות שעליו לתקן. אולם עשו הופיע תמיד ביבגדי מלכות, לפני שנכנס לאביו היה מכין את עצמו, ומתלבש באצטלא של יראת שמים. עד שלא ראה בו יצחק אלא מעלות טובות בלבד, ממילא לא היה מקום להעיר לו להיטיב את דרכו, ולכן נשאר עשו רשע כל ימיו.

מסופר על המאור ושמשו זי"ע שנסע אל הרה"ק רבי זושא זי"ע. דרכו בקודש היה, דכאשר בא אליו איש והוא הכיר בו סיג ופגם של איזה חטא, היה קורא באנחה כמדבר אל עצמו, זושא זושא וי לך, חטאת עווית, כך וכך עשיתי. והבאים היו מבינים אל מי הדברים פונים והיו מהרה"ד רים בתשובה. כשבא המאור ושמשו זי"ע חשב בלבו: הנה נא ידעתי כי ידעת פגמי האנשים בא לו מתוך שמביט במצחו של האדם, ועל פי קבלת האר"י ז"ל כל מעשי האדם חרותים על קווי מצחו. אין רצוני שיכיר הרבי במעשי, ובכך אמשך את מגבעתי למטה לכסות את מצחי. ויעש כן.

הרבי ר' זושא זי"ע החריש ולא אמר כלום. אז התבונן המאור ושמשו, מה עשיתי, ראשית הלא אסור לי להפריעו מעבודתו הקדושה שהוא רגיל בה. שנית, מה יתרון תהיה לי בהיטמנת ראשי, אדרבה, אולי יגיד עלי הרבי שום פגם הדרוש תיקון שהתעלם ממני ואדע להתחייב רט ולעזוב את החטא ולקבל עלי לבלתי לעשות עוד ככה בתשובה שלימה.

מיד ויגל המאור ושמשו את מצחו. פתח הרבי ר' זושא בגניחו: זושא זושא אוי לך, אינך נוהר

המהות שלו. ולמה? כי הוא איש שדה. כלומר, זה הסבר למה הוא יודע ציד. אבל יעקב היה איש תם, ולמה? כי ידע שרק אם הוא יושב אהלים יהיה איש תם. וזה ההסבר למה הוא היה איש תם.

***

| להקפיד גם על דברים שברשות ולא רק מה שהשכל מחייב |

וידו אוהזת בעקב עשו. איתא ב'אור יצחק: עשו רומז ליצר הרע ויעקב רומז ליצר טוב. עיקר מי-דותיו של עשו הן רציחה וגניבה וכו' וכל המידות הרעות, מזה אנו יודעים להזהר כי השכל מחייב שלא לציית לו. אולם בעקב עשו' אלו דברי הר"י שות אכילה ושתיה וכו' בזה אף אנו עם קדוש נתפסים ביד היצר.

זו כוונת הכתוב: וידו אוהזת בעקב עשו, ידו רומז לדברי הרשות, אוהזת בעקב עשו' שם נתפסים ברשת היצר, ושם יש שליטה לעשו על יעקב.

או נראה לומר, 'עקב הכוונה מצוות שאדם דש בעקביו'. יש כאלו מצוות שאנשים מזלזלים בהם. וידו אוהזת בעקב' אפילו כאלו מצוות שאדם דש בעקביו, הקפיד יעקב אבינו להזהר בהם ולא ח"ו לזלזל בהם.

***

| רבקה ידע להזהר מעשו |

ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה אוהבת את יעקב. הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זי"ע היה מבאר, לפי הגמרא ביומא המספרת שמי שדיבר עם ריש לקיש בשוק, ידעו כולם שהוא אדם מהימן, היו סומכים עליו, והשקיעו אצלו כסף ללא עדים. מדוע דווקא ריש לקיש?

אלא מצינו שריש לקיש היה מתחילה ראש לג' זלנים, וחזר בתשובה. אותו אי אפשר היה לר"י מות, הוא הכיר את כל התכסוים והערמומיות של כל הנוכלים. ולכן כשדיבר עם אדם בשוק, ידעו שהוא אדם נאמן. אבל על רבי יוחנן רבו לא אמרו כן, אותו יכלו לרמות.

וכמו כן ביצחק ורבקה, רבקה שגדלה בין רשעים כבתואל ולבן הכירה ברשעו של עשו, א"כ ידע להזהר ממנו, והכירה רק בצדקתו של יעקב. ולכן כתוב ורבקה אוהבת את יעקב. אולם יצחק שהיה עולה תמימה, לא הכיר ברישעו. ולכן כתוב ויאהב יצחק את עשו.

***

| עשו הסתובב ככובע על מצחו |

את בגדי עשו בנה הגדול החמודות וגו' ותלבש את יעקב. מסופר שנכנס אברך אחד אל הרה"ק היהודי הקדוש זי"ע, שלא יצא שמו לטובה בה

בית כנסת, ובמקום כזה היה מפרנס לצאת. על אף שיעקב אבינו עוד לא היה בקדושתו, כבר הרגיש במעי אימו מה שעתיד להיות.

***

| יעקב לא רצה להיות בחברותא עם עשו |

רש"י הק"י אומר: כשהייתה רבקה אמנו ע"ה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר היה יעקב רץ ומפרנס לצאת. וכשהייתה עוברת על פתחי עבודה זרה עשו מפרנס לצאת. לכאורה שואל הרה"ק מווארקא זי"ע ניחא עשו היה מפרנס לצאת משום שבמעי אימו לא הייתה לו עבודה זרה. אבל יעקב אבינו ע"ה מפני מה ביקש הוא לצאת, הלא גם במעי אימו היה לומד תורה כפי מה שחז"ל הקדושים אומרים כשהתינוק נמצא במעי אימו מלמדים אותו כל התורה כולה. ואם כן למה רץ יעקב אבינו. ועוד במעי אימו אין כלל מלחמת היצר כמו שיש בעולם הזה?.

אלא אמנם הגם שלימד יעקב אבינו ע"ה תורה גם במעי אימו, אך לא רצה להיות בחברותא עם עשו בחדר אחד. ולכן ביקש יעקב אבינו ע"ה להימלט משם. והסכים יעקב לוותר על הכמות וכמוכר על האיכות העיקר לא להיות עם עשו יחד.

ובזה אפשר לפרש את ה'רש"י' תחילת הפר"י שה: יעקב ועשו האמורים בפרשה. הכוונה הוא, שיעקב ועשו הם ב'הפרשה' – נפרד. ולא הולכים יחד כלל.

***

| רק על ידי יושב אהלים הוא יהיה איש תם |

ויגדלו הנערים והיה עשיו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים. לכאורה קשה, אצל עשיו כתוב קודם הפעולה יודע ציד ואח"כ כתוב התוצאה איש שדה. ואילו אצל יעקב כתוב קודם התוצאה איש תם ואח"כ הפעולה יושב אהלים?.

ונראה להסביר, המהות של עשיו היה מלא שקר, אפילו שדיבר אמת היה מונח מתחת לזה שקר. וכפירוש רש"י: לצוד ולרמות את אביו בפיו, ושואלו אבא האיך מעשרין את המלח ואת התבן, כסבור אביו שהוא מדקדק במצ"ע וות. ונראה להסביר, שהיה עשיר גדול שלא נתן צדקה לאף אחד, ודלת ביתו היה סגור. פעם אחת מגיע העשיר לרב עירו ושאלה בפיו: האם לתת צדקה לפלוני שפנה אליו אתמול. ענה לו הרב: אני לא מבין, הרי לאף אחד אתה לא פותח את דלת ביתך ובדיוק לאותו יהודי אתה כן רוצה לתת! אותו דבר עשו, מה שכן צריכים לעשר אתה לא מעשר, ובדיוק את המלח ואת התבן אתה רוצה לעשר!. כלומר המהות שלו היה שקר.

וזה הכוונה בפסוק: עשו הוא איש יודע ציד, וזה

| היצר רוצה לנתק אותנו ממנהגי ישראל |

ג. איתא ב'חלקת יהושע': לרמוז על ענין 'צאי לך בעקבי הצאן'. פירוש רש"י: 'פסיעות שפסעו בו אבותיך'. היצר העיקר משתדל לנשל יש"ר מנהגי ישראל, ואח"כ מדהי אל דחי ח"ו, כי עיקר מה שהחזיק אותנו בכל הדורות היה 'מנהגי ישראל'. וכידוע 'א מנהג ברעכט א דין'. בפשטות הכוונה שאם יוצא מנהג נגד הלכה, הולכים אחרי המנהג אפילו שזה נגד ההלכה. אבל בספרים מסבירים: 'כשמחזיקים מנהגים זה שובר את כל הדינים שיש'. וצריכים תיכף מתחלה להשגיח על זה. וזה 'יודו אוחות בעקב עשוי', עשוי רוצה לאחוז בהעקב, שזה מנהגים. ועיקר מידת יעקב לאחוז בהמנהגים.

***

יעקב ראה ראייה חיובית על עשוי

ו'יאהב יצחק את עשוי כי ציד בפיו ורבקה אוהבת את יעקב'. צריכים אנו להבין, למה יצחק אהב את עשוי על אף שרשע היה, ולא אהב יעקב שצדיק גמור הוא. ועוד יותר, יצחק שמגיע מבית אברהם אבינו היה צריך לאהוב את יעקב, ורבקה שמגיעה מבית לבן ובתואל היה צריך לאהוב את עשוי?.

אלא, איתא ב'ספורנו': **ו'יאהב יצחק את עשוי – גם את עשוי'. כלומר לא אהב רק יעקב, אלא גם את עשוי'. ולמה? אף על פי שידע בלי ספק שלא היה שלם כיעקב'. יעקב היה איש תם יושב אהלים, ונהג בשלימות עם הקב"ה. עם כל זה אהב יצחק גם עשוי. ורבקה אוהבת את יעקב' – 'לבדו'. בלי עשוי. 'מפני שהכירה ברשעו של עשוי. ולכן היא אהבה רק יעקב ולא עשוי.**

ועדין קשה, למה באמת אהב יצחק את עשוי, הרי הוא לא היה בשלימות עם הקב"ה, ועוד התנהג ברשעות. ואהבה הזאת למה?.

ונראה לתרץ, איתא ב'קדושת לוי' על הפסוק: **ו'יאמרו ראו ראינו כי היה ד' עמך'. נראה על פי מה שביארנו בפרשת וירא, וירא וירץ לקראתם, שהאירו שכלו, 'כי כשאדם מסתכל בצדיק ניתור סף בהירות על האדם', שעל זה אמרו חכמינו ז"ל: 'חייב אדם להקביל פני רבו כרגל', ומחמת זה הבין אברהם שהם צדיקים, לזה וירץ לקראתם.**

וזה שכתב כאן: **'ראו ראינו כפל לשון, כלומר על ידי ראייה שלך שראינו אותך ניתוסף לנו ראייה אחרת, שבהסתכלותנו בזוי קדושתך, האיר עין שכלותינו ובהירות גדול ניתוסף לנו. ולזה גמור אומר הכתוב: 'כי היה ד' עמך', שהשראת שכינה עליך, לזה האיר עין שכלינו שהסתכלנו באדם קדוש שקדושת ד' עליו, ומחמת זה באנו לדבק בך בהרגשותינו צדקותיך.**

ולכן אפשר לומר, כי בהסתכלותו על פני יצחק אביו קיבל עשוי הארה וראיה אחרת על כל דבר.

שהיה גר במנהגן ארה"ב אחרי השואה. שנה אחת בעצם יום הכיפורים לפני תפלת נעילה יצא לטייל ברחובה של עיר. וראה במסעדה אחת יהודי אוכל עם תאבון גדול, עם כל הגאווה על אף שיום כיפור היום. נכנס הרבי לתוך המסעדה באמצע יום הקדוש והפטיר ליהודי ואמר: **'מיט א גיטן אפטייעט'. [בתיאבון]. תמהו חסי' דיו לפשר הדברים, ועוד בעצם יום הקדוש.**

למחרת נכנסו לשאול לפשר הדברים. ואמר: **שמצאנו 'מומר להכעיס' כלומר אחד שאוכל במזיד. ויש 'מומר לתאבון' כלומר שלא אוכל במזיד אלא יש לו תאוה לאכול. מומר להכעיס עונשו גדול מאוד לעומת זאת מומר תיאבון עונשו אינו חמור כל כך. ולכן כשראיתי איך שאוכל, הבנתי שהוא 'מומר להכעיס', אך רצי' תי להקל על עונשו ולכן אמרתי לו בתאבון, שאז יהיה מומר לתאבון ולא להכעיס. כלומר, יהודי חייב לחפש להקל על השני כמה שאפשר, אפי' לו להוריד אותו מדרגת מומר להכעיס למומר לתאבון זה ג"כ עזרה וחסד לשני.**

***

| לא לעשות חשבונות רק לפעול |

ב'. איתא ב'קדושת מרדכי' מלעלוב זי"ע. לכאורה צריכים להבין, למה החזיק יעקב אבינו נו ע"ה בעקב עשוי, והרי כבר היה ברור באותה שעה שעשוי הוא שייצא ראשון וכי סבר שיוכל לפעול דבר מה באחיותו ולהפוך הסדר, אתי מהה?.

אלא שלימוד גדול למדנו מכאן, שכמה שיש ביכולתו של אדם להילחם ברע עליו לעשות ולא לשאול שאלות אם יועיל או לאו, וכאשר אנו רואים כאן שיעקב אבינו עשה פעולה של- כאורה לא נראה בה שום פתח תקוה שיועיל משהו, ואכן ע"י פעולתו זאת להכניע את עשוי זכה שלבסוף מכר לו את הבכורה, ומה צריך כל אדם ללמוד שאף על פי שהוא בשפל המצב בשאול תחתית ועפ"י דרך הטבע לא נראה מאין יבוא עזרו, עם כל זה אסור לו להתייאש וצריך הוא לעשות כל מה שביכולתו, ועל ידי זה יזכה להתגבר ואף להתעלות במדרגות.

איתא **'יגעת ומצאת תאמיין'. מקשה החידושי הרי"מ', הלא זה סתירה, 'יגיעה' הכוונה אדם שעמל שעות רבות להשיג הדבר, 'מצאיה' הכוונה בלי יגיעה כלל? אלא הכוונה הוא, אדם חייב לעמול בתורה בלי לחכות לתוצאות, רק לעשות כל מה שביכולתו לעשות. 'מצאיה' זה כבר מתנה מאתו ית' שנותן לך, אך היגיעה חייב להיות בלי לחכות למציאה כלל. אותו דבר כאן, אדם חייב לעשות בלי שום חשבונות האם יצליח או לא יצליח, 'הצלחה' זה כבר מתנה מהקב"ה ולא שייך אלינו כלל.**

***

בנטילת ידים אחר השינה. וי לך. כן היה עם עשו הרשע, הסתובב תמיד ככובע על מצחו, כדי שלא יראה יצחק אבינו ויזכח לו על מעשיו. אבל יעקב אבינו לא נהג כן, והסתובב בכזה צורה שיראה יצחק אביו את מצחו תמיד, וכך יזכחו על מעשיו, כדי שידע מה עליו לתקן.

***

| לשדר לשני שהיכים אותו |

בפרשת וירא אצל הסיפור עם הגר אשת אביהם כתוב: **'ותשלך את הילד תחת אחד השייחים'. ובהמשך כתוב: 'קומי שאי את הנער והחזיקי את ירך בו כי לגוי גדול אשימנו. לכאורה היה צריך לכתוב 'את ידו בך' ולא 'ידך בו'? אלא הכוונה הוא, שכזה דבר להשליך ילד במצב מסוכן ולהגיד לו תמות, רק גוי יכול ומסוגל לעשות כן, ולא יהודי. ולכן אח"כ אמר לה המ"ל: אל תשליך אותו תחת אחד השייחים, אלא תרים אותו ותיתן לו קצת חיות, ואולי מזה הוא יחיה. וזה הכוונה 'קומי שאי את הנער' כלומר, תרימי אותו ועל ידי זה הוא יחיה. והחזיקי את ירך בו', כלומר תשדרי לו שאת צריכה אותו ובלעדיו את לא מסתדרת כלל, וברגע שירגיש שאת חייבת אותו, בזכות זה הוא יחיה. וזהו 'החזיקי את ירך בו'.**

ומזה רואים יסוד גדול, איך אפשר להחיות אדם במצב שקשה לו? אלא בזה שאתה מראה לו סימני אהבה שאתה חייב אותו ובלעדיו אתה לא מסתדר כלל. ובוה מסביר ה'שפת אמת', גם נראה שבנוודאי הייתה ברכת יצחק לעשוי באופן שהיה עשוי מרוחק מהקדושה, שעם כל זה יוכל למצוא הארת הקדושה, כי בוודאי גם יצחק ידע שאינו צדיק, רק שסבור שעוד יוכל להתקרב לקדושה.

וברכה זו נטל יעקב, והוא לדורות לזרעו, שגם שאנחנו רחוקים, נוכל למצוא נקודה הקדושה, כנ"ל. וזהו שכתוב: **'את ברכתי לקח', משמע שהיה באמת שייכות לעשוי יותר מליעקב, רק שיעקב נטלו לדורות לזרעו.**

***

| להקל מהשני כמה שאפשר |

וידו אוחות בעקב עשוי'. נראה להסביר את העניין בכמה אופנים. א'. אדם חייב לעשות כמה שיכול להקל עול מהשני. וזה נקרא לעשות חסד עם השני כמה שאפשר. יעקב ראה שיש לאימו 'חבלי לידה', ורצה לעזור לה שיהיה יותר קל. כלומר, על אף שלא תמיד אפשרי לעזור עד הסוף. אך אפילו שזה יקל קצת זהו ג"כ חסד. וזה נאמר ברוחניות וגם בגשמיות, גם בכסף, ואפילו מחמאות יכול מאוד לעזור במצבים מסוימים, שזה חסד אמיתי ממש.

מסופר על כ"ק אדמו"ר מקאפישטיניץ זצ"ל

ולכן הסתכל יצחק על עשו בנו בהסתכלות אחרת, ולכן יצחק אהב גם אותו על אף שאינו בשלימות כיעקב בנו. אך אצל רבקה לא מצאנו כזאת כשמסתכלים עליה ניתוסף בהירות על האדם, ולכן אהבה רק את יעקב לבדו, מפני שהכירה ברשעו של עשו.

***

| צריכים להיזהר מאוד מגזל |

לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עיזים טויבים. פירוש רש"י: 'משלי הם ואינם גזל, שכך כתב לה יצחק בכתובתה, ליטול שני גדיי עיזים בכל יום'. לכאורה קשה הלא כאן מדברים מהי צלת כלל ישראל אם ח"ו הברכות יעברו לעשו הרשע, ואין זמן כרגע לדיון האם זה גזל או לא, עכשיו זה ענין של מסירות נפש להצלת בני ישיאל, ומהי הדיון כאן?

ונראה לבאר בהקדם, מסופר שאישה אחת ממדינת הונגריה הייתה חשוכת בנים. בעלה היה עשיר והיא הייתה עקרת הבית מנהלת העסקים. האישה הזאת לקחה סכום של ארבע מאות זהובים, שהיה סכום עצום בימים ההם, ונכנסה אל רב העיר, ואמרה לו: 'שהיא רוצה לשלוח פדיון נפש לאחד הצדיקים שיתפלל עבורה לזרע של קיימא. רב העיר אמר לה:

שהוא מייעץ לה לשלוח את הכסף להצדיק ר' יוסף חיים זוננפלד זצ"ל שהיה גר בירושלים. האישה מסרה הכסף לרב העיר כדי שישלח אותו לרב יוסף חיים זוננפלד, ושלח אותו מיד דרך השגרירות.

כעבור שלושה שבועות בא בעל האישה אל רב העיר בתרעומת על שקבל סכום כה גדול מאי שתו לצדקה, הרב אמר: 'שהוא חשב שהאישה עשתה זאת מידיעתו. אולם הוא דרש שהרב ידרוש חזרה מירושלים את הכסף. והרב התני צל שהיה מתבייש לעשות זאת עם צדיק הדור. והוא אמר לו: שאם הוא רוצה דווקא חזרה את הכסף, אזי ישלם הוא לו קמעא קמעא את הסכום הזה.

באותו מעמד נכנס שליח הדואר לבית הרב והביא לו מכתב באחריות שבא מירושלים. הרב פתח את המכתב ומצא בו את הארבע מאות זהובים ששלח לפני זמן מה לרבי יוסף חיים זוןנפלד. 'צהלו פניו ומסרם תיכף לבעל האישה'.

האיש התרגש מאוד, וביקש מהרב שיגיד לו גם מה שהרב זוננפלד כותב במכתב הרצוף, אז הקריא לפניו הרב כדברים האלה: קבלתי את מכי תבו יחד עם הכסף, אולם מכיוון שמעלת כבודו כותב שהאישה מסרה לו זאת, חושש אני אולי עשתה זאת מבלי רשות בעלה, הנני משיב לו

חזרה את הכסף, בבקשה למסרו חזרה לאישה. והוסיף: 'כי מכל מקום הוא יתפלל עליהם'. עיני הרב ועיני בעל האישה זלגו דמעות.

וכשראה הבעל צדקותו של רבי יוסף חיים זוןנפלד זצ"ל צווה שישלחו לו את הכסף בחזרה, והשגרירות שהיו לוקחים את המכתב לכאן וליכאן גם נודע להם ענין זה ומשם הלאה העריצו מאוד את הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל.

רואים מכאן כמה צריך לדקדק בעניין זה להיות נקי מחשש גזל. וגם רואים מכאן את הישרות של הרב זוננפלד, כי לכאורה אם קיבל כסף מחוץ לארץ בוודאי שהרב בדק את העניין לפני זה שיהיה על פי הלכה, אלא כנ"ל שיש איסור לקחת כסף שאינו שלך על אף שמדובר בהצלת אישה אחת, וצריך לבדוק העניין על בריו ולא לסמוך על שמועות ועל מכתבים.

ולכן בפרשותינו על אף שמדובר מעניין הצלת בני ישראל עם כל זה צריך להיזהר מגזל. ומשום הכי אמרה רבקה שכאן מותר לך לקחת, 'כי משלי הם ואינם גזל. שכך כתב לה יצחק בכתובתה, ליטול שני גדיי עיזים בכל יום'.

***

לעילוי נשמת

הרה"ח
רבי בנימין ב"ר אברהם
שמואל ז"ל

גלב"ע ערב ראש השנה תש"פ.

לעילוי נשמת

הרה"ק רבי
חי יצחק בן הרה"ק רבי יוחנן
מרחמסטריווקא זצוק"ל

גלב"ע כ"ט אב תשפ"ג.

הגליון נתנדב ע"י

אנ"ש ומתפללי בית מדרשינו
בעיר הבירה לונדון יצ"ו

התודה והברכה

לכבוד ידידי יקר והנעלה
הר"ר יאיר רשבסקי הי"ו
שנדב את הגליון לברכה והצלחה
בכל הענינים

לכתב ולצרף לא ידי הרה"צ יצחק טווערסקי שליט"א יו"ר מכון לתורות החסידות.

להצרות ולהארות ולקבלת הפליון באייל אפער אפולית לכתובת הדוא"ל: 5701554@gmail.com